

quando Dominus veniat, sero, an media nocte, an galli cantu, an mane) ne cum venerit repente, inveniat vos dormientes.

Num. 37. Quod autem vobis dico, omnibus dico, vigilate.

Luc. 21. n. 36. Vigilare itaque in omni tempore orantes, ut digni habeamini fugere ista omnia, quæ futura sunt & stare ante filium hominis.

EXPOSITIO III.

Igitur ergo: Cum in superioribus proxime dictis constet incertum, ac valde incognitum esse diem iudicii, hinc ait: Vigilare ergo: illud, Ergo, consequentiam superiorum verborum indicat, & juxta D. Marcum per quatuor vices hoc repetit Dominus, dicens semel, Videte: & tripliciter, Vigilare: ut cum ait, videte, vigilate iterum, Vigilare ergo: scitis, Tertio, Omnibus dico, vigilate: sicut Princeps, ac Rex legatum destinans ad negotium magni ponderis, multoties commentat ob gravitatem, ne e memoria excidat, sed semper ante oculos habeat: sic Christus toties commendat vigilantiam ad adventum iudicii, ut semper præparati simus, cum ex hoc totum negotium nostræ salutis pendeat, ut æternam damnationem evitemus.

Quia nescitis, qua hora Dominus vester venturus sit, Sive ad iudicium universale, sive ad iudicium particulare, quod fit in morte uniuscujusque, ut advertit D. Paschal. libr. 11. in Matthæum: nam ut ait D. Hieronymus in c. 2. Joëlis: Quod in die iudicii futurum est omnibus, hoc in singulis die mortis impletur. Et D. August. epistola 80. art. 1. In quocunque statu invenerit suus novissimus dies (quemlibet scilicet hominem) in hoc cum comprehendet mundi universa, huiusmodi dies: quoniam qualis in die isto quisquis moritur: talis in die isto iudicabitur: Ideo & vos vigilate.

Illud autem sciote, si sciret Paterfamilias, qua hora, &c. Albertus Magnus ait: optima ratione sumpta à minori suam admonitionem comprobat, quia si pro damnis temporalibus cavendis, tam solerter vigilatur, tunc maxime vigilandum est sollicitè pro præcavendis damnis spiritualibus, ac æternis, qua hora sur venturus est: Sæpè Dominus comparat adventum suum sive ad particulare iudicium, sive ad universale, cum adventu furis, Apocalyp. 3. n. 3. Veniam ad te tanquam fur, & nescies: & Apoc. 16. n. 15. 1. ad Thesalonice. 5. n. 4. Comparat ergo se Christus furi, non quoad actum surripiendi, ac furandi, sed quoad profundum silentium & altum secretum, quo fur explorat horam, & occasionem, ut perfodiat domum, ut ingrediatur, & spoliat omnia, quanto minus ejus adventus speratur, ac præsumitur. De hoc dixi tom. 4. cap. 12. q. 18.

Quia nescitis, qua hora: Hoc non solum non fides docet, sed & quotidiana experientia; videmus enim sæpè multos ætate florentes, vic-

ribus robustos, opibus, ac potentia dominantes, & dies ultimus eos obruit, diciturque eis ut dixit Avaro: Stulte hac nocte reperem avaritiam tuam à te. Luc. 12. n. 20. Hinc ait David: Psalm. 72. Non est respectus mortis eorum. Psalm. 71. n. 4. id est, non respicitur, nec recogitatur mors eorum; seu ut ex Hebræo transtulit D. Hieron. Non cogitant homines mortem suam: cum nec in mentem venit mortis dies, tunc illos mors apprehendit, & præoccupat.

QUESTIO VI.

Quare Divina Sapientia tam alte disposuit, ut nobis esset absconditus, & occultatus dies iudicii, ac mortis?

Communis solutio, ac sententia Sanctorum Patrum, ac Doctorum est, ut semper præparati, ac dispositi simus, illum diem, & horam expectantes. D. Gregor. homil. 15. in Evangelia ait: Horam ultimam Dominus noster idcirco voluit nobis esse incognitam, ut semper possit esse suspecta, ut dura illam prævidere non possimus, ad illam sine intermissione præparemur. Idem præclare Tertullianus lib. de Anima, cap. 33. ait: Ut pendula expectatione sollicitudo fidei probeatur, semper diem observans, semper eundem semper ignorans, quotidie timens, quod quotidie perituros sperat.

Ad primum Parentem ait Deus: In sudore vultus tui vesceris pane tuo, donec revertaris in terram, de qua sumptus es. Genes. 3. n. 19. Pœna declaratur, illius tamen terminus non manifestatur, ut dies ille incognitus, & absconditus omnibus permaneat. Rupert. lib. 3. in Genes. cap. 25. ait: Mortis diem vel horam incognitam esse voluit Deus, ut dum nescitur, quando sit qua sine dubio futura est, semper sollicitum reddat, semperque suspectum superbiere non sinat; laudem dixit enim indefinitè: Donec revertaris in terram. Non dixit usque ad tot annos, vel tot dies, quibus transactis in terram revertaris. Ita ergo vivere hominem voluit, quasi altera die iudicandum, & rationem de propriis factis reddendum.

Ait Jeremias 9. n. 21. Ascendit mors per fenestras nostras, ingressa est domos nostras, disperdere parvulos de foris, juvenes de plateis. Non ascendit mors per portas, & januas, nec ascendit super muros, quia super has omnes altant cullos vigilantes, quod non venit in mentem eorum, qui intus sunt, ut notant Vatablus, Castro, & Sanchez, ut valde inopinat, ac subitaneus ostendatur mortis adventus, & non dicit perdere senes, sed parvulos, & juvenes, qui in juventutis flore minus de morte cogitant, & maxime ab eis distat præsumunt: & ait: Ingressa est domos nostras, disperdere parvulos de foris, juvenes de plateis. Omnes apprehendit, sive sint in domo, sive de foris, sive in plateis, nullus ab ea effugere valet.

Cum missis nuntiis Ochozias graviter grotans, de sua salute quaesisset Beelzebuthum Deum Accatonem; ex Dei mandato Patens Elias

Elias pronuntiat ei mortis sententiam: De te esto super quem ascendisti non descendes, sed moriete morieris: 4. Reg. 1. num. 16. Solum pronuntiat diei mortis, cur non etiam dies, & hora, quod maxime videbatur ad rigorem pœnæ spectare, ut si diceretur, hac hora, hoc puncto morieris, sed solum dicitur mor: idcirco absconditus est dies, & hora mortis, ut etiam in prolata sententia dies, & hora illius occultetur, & supprimatur. D. Basilus Oratio de Morte, ait, Est mors omnibus imminet, dies, & hora ad majorem nostram vigiliam in secretis retinetur: Hinc ait David Psalm. 30. n. 16. In manibus tuis sortes meae: ex Hebræo legi potest. Termini vita mea: à solis manibus Dei ille terminus pendet, inde soli ipsi motus, & non nobis est.

Quis putas est fidelis servus, & prudens, quem constituit Dominus suus super familiam suam, ut det illis cibum in tempore suo.

Beatus ille servus, quem cum venerit Dominus ejus; invenerit sic facientem.

Amen dico vobis: quoniam super omnia bona sua constituet eum.

VERSIONES.

Syrus n. 45. Quisnam putas est sapiens? &c. Super filios domus suæ.

Vatabl. Quem perfecit Dominus. Pagninus. Familio suo.

Aethiopicus. Ut daret eis alimentum. Persicus. Necessaria.

Syrus n. 46. Cum invenerit, quia sic faciet.

Persicus. Beatitudo illi servo, cum invenerit in tali opere.

Syrus n. 47. Super omnia bona duplicia, quæ ei sunt, constituet eum.

Arias. Super omnibus substantiis suis.

Aethiopic. Quod super omnes facultates suas ponet eum.

ALTER TEXTUS.

Quis putas est fidelis dispensator, quem constituit Dominus super familiam suam, ut det illis in tempore tritici mensuram.

Beatus ille servus, quem cum

venerit Dominus, invenerit sic facientem.

Num. 44. Verè dico vobis, quoniam super omnia, quæ possidet, constituet illum.

EXPOSITIO IV.

Quis putas est fidelis servus? Hucusque Christus in superioribus exhortatur nos ad vigilandum, modò ut notat Albertus Magnus, proponit præmium vigilantibus in presenti, & in sequentibus, à versu 48. pœnam negligentibus. Quis putas? Quod verbum communiter exponunt Patres, D. Chrysost. D. Paschasius, Origenes, Abulens. quant. 248. per modum interrogationis, non ex ignorantia, sed ad majorem efficaciam, ac energiam exprimendam, ac declarandam, ut sæpè interrogando Pater loquitur cum filiis, Dominus cum servis, sicut illud: Adam ubi es? Ait, ut Cornelius, dicitur, quod sine interrogatione hoc modo sit explicandum: Quis putas est fidelis servus; Quem constituit Dominus super familiam suam. Prior sensus utpote Sanctorum Patrum, præferendus est. Unde illa interrogatio indicat valde rarum, & singulare est talem servum invenire. Titus Boltrensis ad citatum locum Lucæ, ait: Non ignorans dixit, quis putas est; sed ut quod rarum est, & multo honore dignum; demonstraret: ut patet ex versu sequenti.

Fidelis servus: Fidelis in rebus Domini sui administrandis, ut nihil de suo, sed totum de rebus Domini sui quærat, ut de Samuele scribitur 1. Reg. 3. num. 20. Cognoverunt omnes à Dan usque Bersabee, quod fidelis Samuel propheta esset Domini; utpote de rebus tantum Domini sui loquitur. Servus, qui etiam ut sic constitutus super totam familiam, etiam se ut servum, & non ut Dominum cognoscat: prudens: non sciens, vel intelligens dixit, sed prudens; nam ad prudentiam pertinet, ut ait Aristoteles 3. Ethicorum, cu cta ordinare, ac disponere secundum rerum circumstantias, quem constituit Dominus; non qui se intro-mittit, ambit, ac procurat, sed quem Dominus quaerit, ac constituit. D. Thomas. Non affectu sanguinis, sed meritorum humilitatis servi, sicut itatis, & prudentiæ. Super familiam suam: ita sit super totam familiam, Ut det illis. Hugo. Non vendat. Nam bona illa sunt Ecclesiæ, ac filiorum ejus, ne la-chrymis deploretur; Aquam nostram pecunia bibimus, & ligna nostra pretio comparavimus. Thren. 3. n. 3.

Cibum in tempore suo: Quod juxta D. Chrysostom. Origen. D. Paschal. Lyranum tripliciter exponitur; uno modo, in dispensatione spiritualium, quod propriè pertinet ad Pælatos. Alio modo in regimine temporalium, quod pertinet ad principes seculares, ac iudices. Tertio modo in bono usu gratiarum, ac donorum à Deo collatorum, & hoc pertinet ad omnes, & ad unumquemque in particulari: In tempore suo: Opportunè enim distribuenda sunt pabula, pro congruentia personarum, & locorum, & temporum. Psalm. 144. n. 25.

fatuus oporere fatuus reprehenditur parabola, quia non non dicit illam in tempore suo. Ex eo dicitur fatuus; & reprobatur parabola, quia non profertur in tempore suo, quod proprium est fatui, ut ait Janfenius ibid.

47. Hugo. Beatus ille servus: Ecce proponitur præmium prudentis, ac fidelis servi, quia ut ait Hugo: nil magis movet præmium propositum est beatitudo, quod est omnium bonorum maximum. Invenitur sic faciem: D. Chryl.

D. Chryl. prudentem, ac fideliter omnia disponentem, quæ ad rem, ac familiam sibi commissam pertinent, quod rem præsentem magis explicat. D. Luc.

D. Luc. D. Lucas: Ut det illis tritici mensuram: ut nempe, mensuranda distribuatur universa, quod optimè explicat D. Paschasius lib. 11. in Matthæum, & ait: Ne aut rem illi det, cui non oportet, & ne illi subtrahat, cui expedit, & quantum expedit dare; sed omnibus (quod prudentis viri est) & singulis propriam distribuatur mensuram, & universorum cognoscatur qualitates meritum, & capacitatem sensuum, & meritum.

48. Alb. Mag. Amen dico vobis: Ecce maxime ad corroborandam spem, ut notat Albertus Magnus, confirmatio superiorum: Super omnia bona sua constituet eum. Maxime bonos servos suos præmiando, extollendo, Reges, ac dominos totius terræ constituendo. D. Hilari.

D. Hilari. Hilarius: Super omnia bona sua constituetur, id est, in Dei gloria collocabitur, quia nihil est ultra, quod melius sit. Pater omnia dedit Christo, ipse vero non ea soli sibi retinet, sed suis communicat. Origenes.

Origenes. Origenes tractat. 31. in Matth. ait: Super omnia bona sua constituet eum, ut scilicet conregnent cum Christo, cui omnia sua tradidit Pater, sicut & boni patris filius super omnem patris substantiam constitutus, participat, sic huiusmodi dignitatem, & gloriam fidelibus, & prudentibus dispensatoribus suis, ut sint & ipsi super omnem creaturam. Unde viginti quatuor seniores dicebant Agno, id est, Christo: Fecisti nos Deo nostro regnum, & Sacerdotes, & regnabimus super terram, Apocalyp. 5. num. 10. Ex quo D. Paschasius lib. 11. merito extollit summam liberalitatem, ac magnificentiam Christi D. super omnes reges universæ terræ; nam alii reges constituunt suos ministros principes, ac dominos super unam, vel alteram partem regni sui; at Christus D. suos fideles ministros constituit super omnia bona sua, eaque omnia cum eis communicat, eosque omnium participes facit, ut ait Rabbanus: Ut æterna hæc præmia habeat tum pro sua vita, tum pro gregis custodia.

Apocal. 5. D. Paschasius. super terram, Apocalyp. 5. num. 10. Ex quo D. Paschasius lib. 11. merito extollit summam liberalitatem, ac magnificentiam Christi D.

Summa Christi liberalitas in suos. Summa Christi liberalitas in suos, ac dominos super unam, vel alteram partem regni sui; at Christus D. suos fideles ministros constituit super omnia bona sua, eaque omnia cum eis communicat, eosque omnium participes facit, ut ait Rabbanus: Ut æterna hæc præmia habeat tum pro sua vita, tum pro gregis custodia.

Rabbanus. Rabbanus: Ut æterna hæc præmia habeat tum pro sua vita, tum pro gregis custodia.

QUÆSTIO VII.

Quare tantus est Dominus in declarando quàm difficile, ac rarum sit bonum, & fidelem ministrum invenire?

Ait Christus in præsentem: Quis putas est fidelis servus & prudens, quem constituimus Dominus super familiam suam, ut det illis cibum in tempore suo: Non loquitur in plurali, ut, quis putas sunt fideles servi, & prudentes; sed in singulari, quia valde singulare est unum ministrum ex multis invenire. Unde ait Apostolus 1. Corinth. 4. numero 2. Hic jam quaritur inter dispensatores, ut fidelis quis inveniantur. Tanquam unicus & singularis, ut det illis cibum. Hugo: Non ut vendat. Caicatanus: Ut non accipiat. Ut non quærat sua, sed quæ Domini, ac familiarum: quod tam rarum, ac difficile est invenire, ut per modum interrogatorie orationis, ut ait Abulensis citatus in Expositione. Dominus quærat; Quis putas est fidelis servus? D. Hieronymus Pelusota lib. 4. tit. 43. ad Theodol. Episcopum dicit: Quæ adeo rarum delinere esse negotium demonstrat, ut etiam ambulantium oratione usus fuerit: Quod accepit à Magistro Chryl. hom. 51. in Matth. dicens: Bonum laudabilem proponit, rarissimum tamen, ut quis fidelis inveniantur, & prudens. D. Paschasius lib. 11. in Matthæum ait: In circo tanta eorum raritas habetur, ut vix unus habeatur: Rari namque sunt, qui magis velint servare conferis suis quam dominari, magisque potestesse, quam præse. Quoniam quidquid habet Episcopus, non tam sibi habere debet, quam omnibus, quia omnium est esse, ut serviat universis. Cum scilicet sit omnium Pastor.

Scribit Moyses Spiritu sancto dictante, quod eum Josephus esset præfectus omnibus rebus Aegypti, tunc subdit, quod ex tritico vendido. Omnem pecuniam congregavit, & intulit in ararium Regis. Gen. 47. n. 14. Maxime laudare volens Scriptura Joseph fidelitatem in rebus Domini, non ait, quod congregavi pecuniam, sed omnem pecuniam dicit; pro qua commendatione præclare ait D. Augustinus q. 159. Pertinebat ad Scripturam in hac re commendare rursus fidem famuli Dei. Expende verbum, Pertinebat ad Scripturam: adeo rarum, & difficile est invenire unum bonum servum fidelem, qui nec minimam rem, vel obolum sibi assumat de rebus Domini sui, quod nisi Scriptura Spiritu sancto dictante de Joseph hoc diceret, nemo hoc crederet, vel sibi persuaderet, & ideo ut illud esset omnibus insinuatum, ac credibile, ad Scripturam pertinebat: illud declarare, ac aperire.

Secundò, Hæc verba: Fidelis servus, & prudens, ut det illis cibum in tempore suo: de Prædicatoribus interpretantur communiter Patres D. Chryl. D. Remig. D. Paschasius, Magnus, D. Thomas, & communiter. Unde ait Card. Hugo ex D. Chryl. Fidelis est, qui nihil domini suum facit, nec inaniter consumit.

QUÆSTIO VIII.

Quare tantum præmium destinatur bonis prædicatoribus, & quinam sim isti?

Ait Christus D. in præsentem: Fidelis servus, & prudens: & assignans mercedem, ait: Super omnia bona sua constituet eum: & quoniam est ille fidelis servus, & prudens, qui ad tantum præmium elevatur, ac assumitur, ut omnium bonorum Domini sui fiat particeps, super omnia bona Domini sui constituatur, quia ut satis est explicatum superiori quaestione, qui nihil sui commodi, ac lucri quærit, sed tantum bona Domini sui intendit, de illis est sollicitus, quia tam fidelis, & prudens servus, quod in suo munere sibi commissio nihil suum quærit, sed tantum quæ Domini sunt, dignissimum est, ut pro mercede omnia bona Domini sui recipiat.

D. Remigius in præsentem de bonis prædicatoribus Domini verbum interpretatur, dicens: Binus autem prædicatores super omnia bona sua constituunt. Prædicator, qui Dei verbum fideliter tractat, & auditoribus proponat, ut nihil Domini suum faciat. Qui verbum Dei sic administrat, ut ad auditorum profectum tantum invigilet, qui inanes vulgi applausus negligit, qui aurum, & argentum non quærit, & solum Dei gloriæ militat, hic omnibus Domini bonis dispensandis excellere præbetur: Bonos prædicatores super omnia bona sua constituunt. Hic est unicus, & rara avis in terra: Quis putas est fidelis servus, & prudens? Hugo superior quaestione datus: Quis raritatem denotat. Quamvis enim rarior invenitur, tanto beator est, qui invenitur: cum hoc sit valde rarum, ac singulare, qui nihil suum quærit, ideo summè honorandus, ac venerandus.

Cum Joannes misisset suos discipulos ad quærendum an Christus D. esset Messias; ne Dominus videretur de se testimonium perhibere, opera sua advocat in testes. Ite, dicite Joanni, quæ vidistis, Cæci vident, claudi ambulant, leprosi mundantur; surdi audiunt, mortui resurgunt, pauperes evangelizantur. Magna, & præclara miracula sua proponit Christus, quæ aperte ipsum verum Messiam, ac Filium Dei demonstrabant, & in hoc catalogo suorum operum; semper à minoribus ad majora procedit: & post sanitatem datam cæcis, claudis, leprosis, surdis ponitur resurrectio mortuorum, ut cæteris quid majus, ac excellentius; tamen post defunctorum suscitationem ponitur, pauperes evangelizantur: id est, pauperibus prædicatur, & antea nunciatur Evangelium, ac si non sit minus miraculum prædicare Evangelium pauperibus, à quibus nec merces, nec lucrum, nec aliquid commodi temporalis speratur, quàm non quæ mortuos suscitare: adeo rarum, & difficile est illud prædicare, & docere Dei amore, absque alicujus temporalis proventus intuitu. Beda ait: Ite, dicite Joanni, Cæci vident, claudi ambulant, mortui resurgunt, pauperes

Prudens, qui venit ad id, quod oportet dispensare. Ille est fidelis servus prædicando, qui in ipsa prædicatione, quæ est verbum Domini sui, nihil, nec lucrum suum quærit, nec inaniter consumit. Ut faciunt qui critice, ac artificioso verbo prædicant; prudens autem erit, si sic prædicat ac dispensat verbum, ut oportet, attentè qualitate, ac dispositione auditorum, ut det illis cibum doctrinæ in tempore, ac occasione proportionata, ac convenienti, nam ut ait D. Thomas hic, Si enim vult dicere verba, quando non competit, perdit. Unde D. Lucas scribit: Ut det illis in tempora tritici mensuram: ut sit conveniens, & accommodata tempori, loco, ac dispositioni auditorum. Ait Christus D. suis Apostolis, Joan. 16. n. 15. Multa habeo vobis dicere, sed non potestis portare modo: quasi diceret, ait D. Chryl. Non est ignorantia mea adseribendum, quod non dicam, quæ dicere oportet, sed auditorum imbecillitati.

D. Thom. D. Lucas. Thomas hic, Si enim vult dicere verba, quando non competit, perdit. Unde D. Lucas scribit: Ut det illis in tempora tritici mensuram: ut sit conveniens, & accommodata tempori, loco, ac dispositioni auditorum. Ait Christus D. suis Apostolis, Joan. 16. n. 15. Multa habeo vobis dicere, sed non potestis portare modo: quasi diceret, ait D. Chryl. Non est ignorantia mea adseribendum, quod non dicam, quæ dicere oportet, sed auditorum imbecillitati.

52. Diutius Apollolus Paulus commoratur apud Ephesios, quàm apud Corinthios, ut patet ex his, quæ scribit ad Corinthios, & ait: Spero aliquantulum temporis manere apud vos, si Dominus permiserit: permanebo autem Ephesi, &c. 1. Corinth. 16. n. 7. Ex quo aperte colligitur, quod aliquantulum temporis, seu per breves moras apud Corinthios extitit. Apud Ephesios verò per majoris temporis spatium, ut permanendi verbum denotat. Quoniam hujus rei ratio? Apostolus enim alto dictamine omnia disponebat. Ex diversa eorum dispositione rationem colligit D. Ambrosius in Psal. 118. Ephesi erant bene dispositi, ac præparati ad recipiendam fidem, ut patet ex his, quæ Apostolus ibidem subdit, n. 9. Ostium mihi magnum apertum est, & evidens. Non sic verò Corinthi, qui erant obdurati ad recipiendam fidem, ut constat ex 1. Corinth. 3. n. 1. Ego, fratres, non potui vobis loqui, quasi spiritualibus, sed quasi carnalibus: lac vobis potum dedi, non escam, nondum enim carnales estis. Optimus, & Divinus Magister optimè se attemperat auditoribus, fastidiosos dimititens ad meliorem occasionem, cum studiosis, ac dispositis ad uberes fructus commoratur; negligentes prætermittit vacuos, sitientes implet cælesti pabulo.

D. Ambrosius. Ephesi erant bene dispositi, ac præparati ad recipiendam fidem, ut patet ex his, quæ Apostolus ibidem subdit, n. 9. Ostium mihi magnum apertum est, & evidens. Non sic verò Corinthi, qui erant obdurati ad recipiendam fidem, ut constat ex 1. Corinth. 3. n. 1. Ego, fratres, non potui vobis loqui, quasi spiritualibus, sed quasi carnalibus: lac vobis potum dedi, non escam, nondum enim carnales estis. Optimus, & Divinus Magister optimè se attemperat auditoribus, fastidiosos dimititens ad meliorem occasionem, cum studiosis, ac dispositis ad uberes fructus commoratur; negligentes prætermittit vacuos, sitientes implet cælesti pabulo.

53. Constituitur, ac præoccupatur quædam obiectio. Ait Apostolus 2. Timoth. 4. n. 2. Prædicatum verbum, in ista opportune, importune est, etiam cum importunus videaris, opportune prædicat, in ipsa importunitate opportunitatem captat; & explorat D. Gregorius 12. p. Pastoralis, cap. 4. ait: Differtur importune, premittitur opportune: quia scilicet apud auditoris mentem, ipsa sua utilitate se destruit, si habere importunitas opportunitatem nesciat. Ut prædicator fructum faciat, semper opportunitas quærenda est. Unde illud Apostoli Roman. 12. num. 11. Spiritum serventes, Domino servientes: legit D. Ambrosius ad citatum Apostoli locum, Tempori servientes.

53. Constituitur, ac præoccupatur quædam obiectio. Ait Apostolus 2. Timoth. 4. n. 2. Prædicatum verbum, in ista opportune, importune est, etiam cum importunus videaris, opportune prædicat, in ipsa importunitate opportunitatem captat; & explorat D. Gregorius 12. p. Pastoralis, cap. 4. ait: Differtur importune, premittitur opportune: quia scilicet apud auditoris mentem, ipsa sua utilitate se destruit, si habere importunitas opportunitatem nesciat. Ut prædicator fructum faciat, semper opportunitas quærenda est. Unde illud Apostoli Roman. 12. num. 11. Spiritum serventes, Domino servientes: legit D. Ambrosius ad citatum Apostoli locum, Tempori servientes.

51. Prædicatoribus interpretantur communiter Patres D. Chryl. D. Remig. D. Paschasius, Magnus, D. Thomas, & communiter. Unde ait Card. Hugo ex D. Chryl. Fidelis est, qui nihil domini suum facit, nec inaniter consumit.